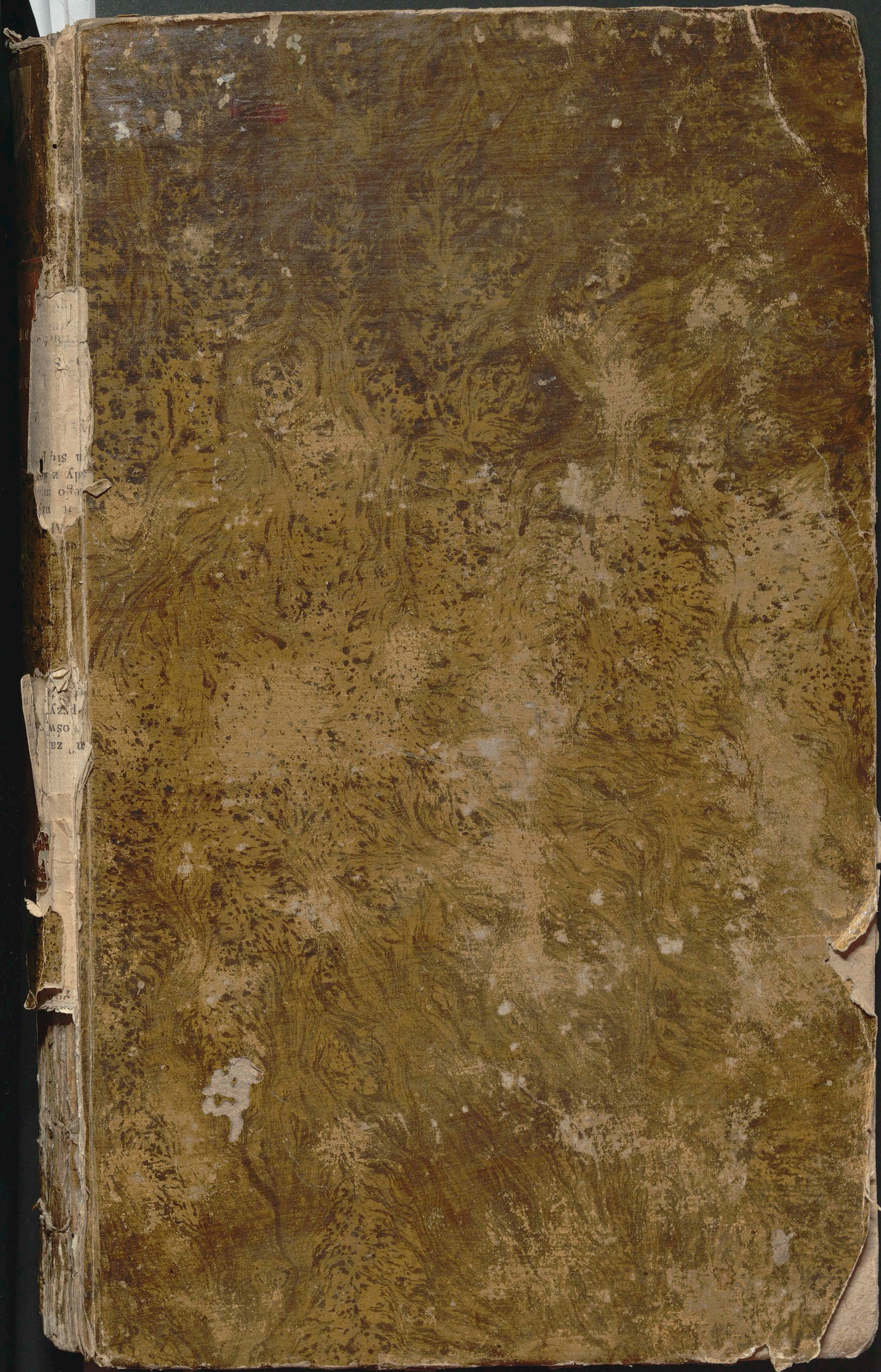
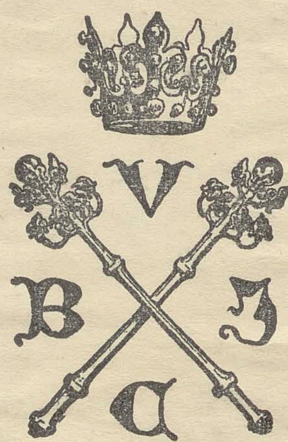

V
B
J
C
84022
III
Mag. St.
Druk.

Spis materyi w tey książce znaydujących się

MOWA
JW. JMCI XIĘDZA
RYBINSKIEGO,
BISKUPA KUIAWSKIEGO Y POMORSKIEGO,
na Sessyi Seymowey dnia 9. Marca 1789. Roku.

NAYIASNIEYSZY KROLU!
NAYIAŚNIEYSZE RZECZYPLITEY SKONFEDEROWANE STANY!

Mowić o nierządzie wewnętrznym Kraiu Naſzego, mowić o zaniedbanie politycznych intereſſow, byłoby to powtarzać materyą tyle razy iuż w tey Izbie wprowadzoną, y naydokładniey wyłuſzczoną.

Opatrzność łaſkawſzym na Nas weyrzawſzy okiem, zdarzyła ſzczęśliwą porę, w ktorey iſtotność naſzą dzwignąć uſiłuiemy.

Uſtanowiliśmy Woyſko, utworzyliśmy magiſtraturę maiącą nim zarządzać; przyſtąpiliśmy do Podatku ułożenia, ktory Ogrom przyſzłey ſiły naſzey ma utrzymać. Nadto światłych Obywatelow grono dziſieyſze składa obrady, ażeby w tak okazałey chęci, dzwignienia ſię naſzego nie doſtrzegali, iż to, cośmy zrobili, wſtępem dopiero do pomyślności przyſzłey, a nie ſamą pomyślnością nazwać można. Nikt bowiem nie wątpi, że wpływ Podatkow do Skarbu pòyść muſi wolnym krokiem, że rekrut Woyſka, a bardziey poſtawienie go na nogach ſtoſownie do dziſieyſzego w Europie zwyczaiu, wolniey ieſzcze poſtępować będzie. W takim widoku niezbitey prawdy, gdy chcemy zbawienne do ſkutku przyprowadzić zamyſły, moim zdaniem, należałoby nam politycznych chwycić ſię ſpoſobow.

Obrot dziſieyſzych intereſſow Europy zręczną nam podaie okoliczność. Dwie Potencye Nas otaczaiące, z wewnętrzney ſiły potężne, może nader ſwą ſzczęśliwą zaślepione ſytuacyą pomknęły ſwe zamyſły aż do obrocenia na ſiebie baczney polityki innych Europeyſkich Mocarſtw. Wrażano tu nie raz w umyſły Obywatelſkie, że ieden Dwor Berliński do Nas mowiąc, ma iakieś ſwoie ſzczegulne widoki. Lecz po przeczytaney na dniu onegdayſzym Nocie Krola Jmci Szwedzkiego (uſunąwſzy wſzyſtkie uprzedzenia) nie uznaż każden wyraźnie związku uczynionego w części Europy na dzwignienie Kraiu Naſzego, a tym ſamym upokorzenie nam nieprzyiaznych? z takowey polityczney profituiąc ſytuacyi przezornie Nayiaśnieyſze Rzeczypoſpolitey Skonfederowane Stany zrobiły, że udecydowały wyſłanie Poſłow do niektorych Dworow Zagranicznych. Tąż ſamą rządząc ſię przezornością, nie raz tu wnoſzone były żądania, aby teyże nominacyi Poſlow dopełnić względem Szwecyi, Danii, y Saxonii. Wſzak Tych trzech Potencyi Miniſtrow mamy akredytowanych do W. K. Mci, y Rzeplitey; Czyż nie wyciąga wzaiemność przyiaźni, y związkow politycznych, abyśmy rownie u wſpomnianych Dworow mieli Naſzych Reprezentantow!

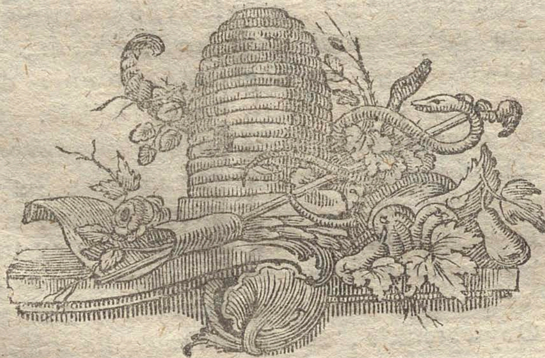
Gdyśmy

Gdyśmy byli w podległości, gdy opieka rozciągnięta bez Granic, wolą naszą krępowała, poniewolna opieszałość winić nas nie mogła. Dziś kaydany zerwane, wolność myślenia, y czynienia przywrocona, wyciąga po Nas koniecznego dopełnienia przyzwoitey wzaiemności.

W Głosie Swoim Nayiaśnieyszy Panie raczyłeś oświadczyć, że nie dla uchybienia przyiaźni wzmiankowanym Dworom, wstrzymałeś nominacyą Posłow, lecz dla ochronienia Skarbu Publicznego znacznemi zaiętego wydatkami. Ja mniemam, że gdzie o los chodzi całego Kraiu, tam oszczędność byłaby niewczesna. Cóż zyskał Kray w ochronieniu Skarbu na Zagraniczne interessa? Oto, radzono o nim bez niego, oto uknowano ruinę naszą, y dopiero dowiedzieliśmy się o zgubie znacznych Prowincyi w ten czas, kiedy też przez Woyska Zagraniczne były ogarnione.

Zwracam się do myśli moiey, którą wyżey wspomniałem, iż nam politycznych chwycić się należy sposobow; nie możemy bowiem sobie pochlebiać, iak iuż namieniłem, aby siły nasze od tak dawnego czasu zaniedbane, choćby znaywiększym usiłowaniem, mogły przyść do tego kresu, aby przez nas samych nasza mogła bydź zapewniona independencya; w takim razie nie iest że zręczną polityką Rzeplitey, stosowną do okoliczności wysłać Posłow do tych ieszcze trzech Dworow, z ktorych dwa tak ściśle są złączone z tym, który naypierwszy nam swoią rzeczywistą oświadczył przyiaźń? Reprezentanci nasi bliscy obrotow dzisieyszych okoliczności, ostrzegłszy o wszystkim, dadzą nam prawidła, na których dalsze nasze postępowanie gruntować będziemy mogli.

Nayiaśnieyszy Królu! Przezorność Twoia uzna prawdę tego, co mowię, a troskliwość o dobro, y pomyślność Narodu przyspieszy nominacyą. Stać się na koniec może zadosyć, y oszczędności Skarbu Publicznego, kiedy do trzech Dworow, dwoch tylko wysłanych będzie Posłow, to iest do Szwecyi, który w bliskości może mieć *Credentiales* y do Danii, a drugiego do Saxonii, o co zmieysca mego iak nayusilniey dopraszam się.

w WARSZAWIE,
w Drukarni Uprzywileiowaney MICHAŁA GRÖLLA, Księgarza Nadw. J. K. Mci.

ZBIOR
PISM
CZASOW

8.